

Η προσπάθεια εξισλαμισμού και η σταθερότητα των Νεομαρτύρων

Αφιέρωμα / 1821-2021: Ανάσταση του Γένους

Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού

Ανεξάρτητα από τις αφορμές που χρησιμοποιούσαν οι Μωαμεθανοί για να οδηγήσουν τον Νεομάρτυρα στον εξισλαμισμό, έφτανε η ώρα του μεγάλου διλήμματος: εξισλαμισμός ή θάνατος. Εάν ο Νεομάρτυρας συλλαμβανόταν στην αγορά, τον κακομεταχειρίζονταν, τον έδεραν και κατόπιν τον οδηγούσαν στους στρατιωτικούς ή πολιτικούς αξιωματούχους η και στον Ιεροδικαστή.

Η συμπεριφορά των Μωαμεθανών δεν ήταν πάντα η ίδια. Την ώρα της δίκης, όσοι θαυμάζονταν για την ωραιότητα, την νεότητα ή την ικανότητα τους σε μία τέχνη, δέχονταν κολακείες και πολλά ανταλλάγματα για να ομολογήσουν την μωαμεθανική πίστη. Ο Άγιος Νεομάρτυρας Γεώργιος από την Σόφια δέχτηκε υποσχέσεις για μεγάλες δόξες και τιμές, για γάμο με την θυγατέρα του Αγά της πόλης και διαβεβαιώσεις ότι θα καταστεί μοναδικός κληρονόμος μεγάλης περιουσίας. Υποσχέσεις για μεγάλα αξιώματα και εξουσία δέχτηκε και ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος, όταν κατηγορήθηκε το 1657 ότι

συνεννοείται με τους Ρώσους, κατηγορίες που απεδείχθησαν ψευδείς.

Γενικά, η μεταστροφή ενός Χριστιανού σήμαινε ριζική αλλαγή της καθημερινότητας του. Δεν ήταν πλέον ο δούλος άπιστος αλλά ο προνομιούχος Μωαμεθανός, που θα απολαμβάνει την τιμή από όλη την κοινωνία και θα αποτελεί παράδειγμα για Μωαμεθανούς και αλλόθρησκους.

Στης περί πλούτου και εξουσίας υποσχέσεις των Τούρκων, οι Νεομάρτυρες κρατούσαν λίγο ως πολύ την ίδια στάση: Πλούτος για αυτούς ήταν η πίστη τους και η αγάπη τους στο Χριστό, όσο για την εξουσία, την διακήρυσσαν ως προσωρινή και μάταιη, εντελώς ασήμαντη μπροστά στην μακαριότητα του παραδείσου.

Μετά την άρνηση αυτή, ακολουθούσαν τα βασανιστήρια, τα οποία, σε πολλές περιπτώσεις οι βιογράφοι τα χαρακτήριζαν σκληρότερα και από εκείνα των ειδωλολατρών προς τους πρώτους Χριστιανούς των αρχαίων χρόνων κατά την περίοδο των Διωγμών. Δεν ήταν λίγες και οι περιπτώσεις της αφόρητης ψυχολογικής βίας που ασκούσαν οι «θεολόγοι» Μωαμεθανοί προς τους απλούς Χριστιανούς. Τους μιλούσαν για έναν Θεό αδύνατο, που δεν είναι σε θέση να προστατεύσει τους πιστούς του και τους αφήνει στο έλεος των εχθρών του. Άλλοτε πάλι, ψυχολογική βία ασκούσαν οι ίδιοι οι συγγενείς του Νεομάρτυρος, τους οποίους επίτηδες έφερναν οι Τούρκοι ενώπιον του κατά την διάρκεια του μαρτυρίου τους, ε σκοπό να καμφθεί από τον πόνο και τις παροτρύνσεις τους.

Εντύπωση προκαλεί η περίπτωση του Αγίου Νεομάρτυρος Ιωάννου του

Πελοποννήσιου, του οποίου η μητέρα, βλέποντας τον στη φυλακή και στα βασανιστήρια, τον πίεζε να καταλύσει τη νηστεία του Δεκαπενταύγουστου, κάτι που ήταν αρκετό για τον Τούρκο Κριτή, προκειμένου να τον ελευθερώσει.

Οι βιογράφοι των Νεομαρτύρων ομιλούν για την παράξενη ευφορία τους είτε στη φυλακή είτε κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων. Τους έβλεπαν ως μετέχοντες σε χαροποιό συμπόσιο, σαν να ήταν ήδη στον παράδεισο. Εφτασαν να περιφρονούν τη πεινή που έβρισκαν να περνάει για πολλές ημέρες, αντιλέγοντας τον πόνο και την πείνη.

Οι βιογράφοι όμως δεν κρύβουν και τις

ανθρώπινες στιγμές το Νεομαρτύρων. Ο Νεομάρτυς Θεόδωρος, μετά τα βασανιστήρια, λέει στον αδελφό του Γεώργιο πως η καρδιά του είναι γεμάτη φόβο και δειλία και πολύ φοβάται ότι δεν θα αντέξει την επόμενη. Τον ευγνωμονεί δε για την παρηγοριά και τη στήριξη που του δίνει. Ο Νεομάρτυς Γεώργιος από τη Σόφια παρακαλεί τον ευσεβή ιερέα που τον επισκέπτεται στη φυλακή να κάνει ό,τι μπορεί για να τον εξαγοράσει, ώστε να ζήσει διότι δεν αισθάνεται ότι έχει αρετές που θα του εξασφαλίσουν καλή απολογία ενώπιον του φοβερού βήματος.

Υπήρξαν και περιπτώσεις όπου οι Τούρκοι έδειξαν υποχωρητικότητα και επιείκεια, συστήνοντας σε ορισμένους Νεομάρτυρες να αρνηθούν προσωρινά την πίστη τους και να φύγουν από κείνο τον τόπο όπου θα μπορούσαν να ζήσουν πάλι ως χριστιανοί. Αυτό συμβούλεψε ο Καδής τον Νεομάρτυρα Πολύδωρο. Ο Άγιος Ιάκωβος με δύο μαθητές του προσήχθη ενώπιον του σουλτάνου Σελίμ στην Αδριανούπολη και οι πασάδες που τον δίκασαν είπαν ότι δεν είναι άξιος θανάτου. Υπήρξαν και περιπτώσεις όπου τιμωρήθηκαν η ψευδομάρτυρες Μωαμεθανοί εναντίον Χριστιανών οι οποίοι όμως σπανίως γλίτωσαν το μαρτύριο έστω και έτσι, καθότι στην απολογία τους ήταν απόλυτοι στην καταδίκη της μηχανικής πίστης.

Σε κάθε περίπτωση κοινές είναι οι διαπιστώσεις των βιογραφικών των Νεομαρτύρων ότι όσο προχωρούσε η διαδικασία του βασανισμού τους τόσο ενδυναμώνονταν από μία υπερκόσμια δύναμη, η οποία, τους μεν Χριστιανούς εντυπωσίαζε και χαροποιούσε, τους δε μωαμεθανούς βασανιστές εξαγρίωνε. Δεν έλειψαν και διηγήσεις περί θαυμαστών σημείων σημείων, όπως η λάμψη που έλουσε τη φυλακή και περικύκλωσε το σώμα της Μάρτυρος Κυράννας.

Στα τελευταία στάδια του μαρτυρίου τους, όλοι έβλεπαν τους Νεομάρτυρες να επιζητούν μία ώρα αρχύτερα τον θάνατό τους με την βεβαιότητα πως, με τον τρόπο αυτό, ανοίγει η πύλη που οδηγεί στην αγκαλιά του Χριστού.

<https://bit.ly/3397Fqm>